

bibliotek u formuvanni natsionalnoho informatsiinoho prostoru : mater. mizhnar. nauk. konf. (Kyiv, 21–23 zhovt. 2014 r.) / Nats. akad. nauk Ukrainy, Nats. b-ka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho, Asots. b-k Ukrainy, Rada dyrektoriv nauk. b-k ta inform. tsestriv akad. nauk – chleniv MAAN ; redkol. : V. I. Popyk ta in. – K. : NBUV, 2014. – S. 428–430.

Ганжуров Ю. Клиометрия научной периодики по политологии как оценка уровня коммуникативности. Глобализация научных школ по политологии во многом зависит от наукометрической профессиональной периодики. На этапе повышения требований к качеству научных журналов это обстоятельство выходит на первый план. Оно должно стать решающим при отнесении журнала к перечню профессиональных изданий, которые официально считаются такими, где могут публиковаться результаты научных исследований. Мониторинг журналов по политологии раскрыл состояние и перспективы ситуации. Объектами анализа стали следующие показатели: наличие изложения рабочего содержания материала на английском языке, требования к авторам по оформлению статей, размещение полнотекстовой версии журнала на веб-портале «Научная периодика», перевод, аннотации и изложение ключевых слов статьи на английском языке, наличие индексов ISSN та УДК. Также перспективным считается ряд электронных журналов по политическим наукам как оперативный способ распространения информации в системе Интернет.

Ключевые слова: коммуникативность, клиометрия, глобализация, научная периодика, наукометрия.

Ganzhurov Yu. Cliometrics of Scientific Journals in Political Sciences as a Mean of Assessing Communicative Quality. Globalization of scientific schools on political science depends on scientometric professional periodicals. At the stage of increasing requirements for quality of magazines in political science this fact comes to the fore. It must become decisive in allocating the magazine to the list of professional publications that are officially considered to be such that can publish the results of scientific research. Monitoring of magazines in political science revealed the state and prospects of the situation. The objects of the analysis became the following indicators: the presence of the statement of the material's working content in English, the requirements for authors on the articles, the full-text version of the magazine on the web portal «Scientific Periodicals», translation, annotation and presentation of the key words of the article in English, the presence of indexes ISSN and UDC. A network of electronic journals in political science is also considered to be promising as the efficient way to disseminate information on the Internet.

Keywords: communicativeness, cliometrics, globalization, scientific periodicals, scientometrics.

Адреса для листування: d-lv@ukr.net.

Стаття надійшла до редакції 14.05.2016.

УДК 001.9. 051.655.411

Недзведська Юлія – магістрантка Інституту журналістики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Сучасні тенденції розвитку наукового журналу

У статті розглянуто основні процеси, які відбуваються у науковій комунікації на сучасному етапі. Досліджені та описані тенденції, що виникли у зв'язку з обов'язковою наявністю публікацій у міжнародних журналах, які індексуються наукометричними базами. Визначені поняття «псевдоіндексовані журнали», «хижацькі видавництва», описані методи їхнього визначення. Проаналізовано метод платного розміщення наукових статей у журналах за допомогою певних фірм, наведені приклади таких фірм. Розглянуто журнали з усіх галузей знань. Проаналізовано склад редакційної колегії, авторський склад та мову публікацій міжнародних спільних видань для визначення їхньої фактичної мети створення. Сформовані припущення щодо характеру та величини впливу встановлених тенденцій на науковий журнал як складову наукової комунікації. Виокремлено методи «нечесних цитувань» як тенденцію до презентації наукового знання в сучасних наукових журналах, які дозволяють збільшити рейтинг статей.

Ключові слова: науковий журнал, хижацьке видавництво, псевдоіндексовані журнали, спільні міжнародні видання, нечесні цитування

Постановка наукової проблеми та її значення. Сьогодні кількість та якість публікацій стає визначальним фактором статусу вченого. Дослідники І. Мриглод та О. Мриглод відзначили, що однією з необхідних умов для визначення якості наукової публікації має стати її оприлюднення у престижних міжнародних наукових журналах. Це сприятиме поширенню результатів дослідження на міжнародному рівні, а також забезпечить експертні оцінки та збільшить реальний рівень цитування. Вони також наголосили, що це держава має мотивувати дослідників публікуватися в наукових журналах, які входять до престижних наукометричних баз [3, с. 52].

Так, у кінці 2012 року своєї чинності набули два накази Міністерства освіти та науки України від 17.10.2012 № 1111 та № 1112 («Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» та «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора та кандидата наук»). Тепер, щоб здобути черговий ступінь, потрібно мати публікації в іноземних або українських журналах, які включені до міжнародних наукометричних баз [6], тим самим викликавши гостру необхідність наявності таких наукових публікацій.

Сучасні реалії обов'язкової наявності статей у наукових журналах, які входять до таких наукометричних баз, висока вартість публікації та невелика кількість вітчизняних журналів, які індексуються провідними базами, говорять про проблему складності презентації наукових результатів, а отже, неможливості задовольнити вимоги для отримання чергового наукового ступеню. Все це сприяє появі декількох тенденцій, які вже зараз можна виділити у науковому світі.

Дослідниця В. Добривечір визначила загальні тенденції наукової комунікації та зазначила, що їхнє розуміння допоможе спрогнозувати майбутні зміни та відкоригувати діяльність усіх її учасників, скерувати її у русло ефективнішого обміну інформацією [2, с. 22]. А отже, на нашу думку, варто було б продовжити дослідження у напрямку визначення тенденцій розвитку саме наукових журналів, що і є метою нашої розвідки.

Для вирішення мети слід виконати такі **завдання**:

1. Дослідити і описати тенденції, які виникли у зв'язку з обов'язковою наявністю публікацій у міжнародних журналах, які індексуються наукометричними базами;
2. Виокремити методи нечесних цитувань як тенденцію до презентації наукового знання в сучасних наукових журналах.

Методи дослідження: метод аналізу та синтезу – для дослідження тенденцій розвитку наукових журналів, метод абстрагування – дозволить відкинути поодинокі випадки та сфокусуватися на провідних тенденціях, узагальнення – для опису найхарактерніших тенденцій, порівняння – для визначення позитивних та негативних наслідків цих тенденцій, типологічний аналіз – для визначення типових прикладів нечесних цитувань.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувавши тенденції розвитку наукових журналів, виокремимо кілька груп:

«Псевдоіндексовані журнали». Першою з них можна назвати «псевдоіндексовані журнали», тобто такі, які насправді не були проіндексовані жодною наукометричною базою, але розміщують на своїх офіційних сторінках в Інтернеті інформацію про те, що дане видання входить до певної бази. Так, команда Scopus отримала повідомлення про журнали, які нібито проіндексовані в базі, але насправді такими не є [10]. Співробітники цих журналів навіть підробляють листи від голови відділу контенту Scopus і фальсифікують його підпис. Отже, наявність логотипу певної наукометричної бази на веб-сторінці не дає жодної гарантії. Найкращим способом впевнитися у тому, що видання усе-таки індексується, є перевірка його в списках, які надаються цими базами даних на їхніх офіційних сторінках.

«Хижацьке видавництво». Останнім часом часто почало вживатися поняття «predatory publishing», яке можна перекласти як «хижацьке видавництво». Такі публікації пов'язані з рухом Open Access – формою вільного обміну результатами досліджень у вигляді наукових статей. У своїй статті «Criteria for Determining Predatory Open-Access Publishers» Дж. Білл визначив критерії, за якими їх можна визначити [9].

Так, слід звернути увагу на редакцію, керівництво та позиціонування журналу. До такого хижацького видавництва можуть належати журнали: у яких не було вказано конкретного редактора кожного журналу, а є один спільний; не був указаний склад редакційної колегії, а також у різних

журналах вказана одна й та сама редакційна колегія; редактор і члени редколегії не є експертами у цій галузі; незначна географічна різноманітність членів редакційної колегії в міжнародних журналах.

Також сумнів мають викликати видання, які захищають PDF-версію своїх статей, тим самим ускладнюючи процес перевірки її на плагіат. У них одразу відсутня або представлена у незначній кількості інформація про плату за публікацію та відсутня політика збереження даних. Підозрілими можуть бути журнали, якщо більшість із них має однаковий шаблон для інтернет-сайту. Автор ризикує, що його стаття не буде включена до наукометричних баз, а також навіть буде відсутня у пошукових системах.

Якщо назва не відповідає меті журналу або некоректно відображає його географічну приналежність, вони є «псевдоіндексованими» або редактор допускає, що статтю можуть рецензувати особи, яких обрав сам автор – це підстава вважати видавництво «хижацьким». Вони пропонують за гроші дуже швидко опублікувати наукове дослідження, а також отримати високий рівень цитування. Хоча такі журнали зазвичай існують зовсім короткий час, проте вони встигають нагромадити велику кількість публікацій. Якщо видання можна виключити зі списків наукометричних баз, то стаття в них залишається назавжди.

Платне розміщення матеріалів у індексованих виданнях за допомогою певних фірм. Характеризується просуванням статей у журнали, які індексуються авторитетними наукометричними базами. Наприклад, такі послуги надає Автономна некомерційна організація Видавничий дім «Научное обозрение». Організація вказує, що надає чотири пакети послуг: консультаційна підтримка і просування статей у рейтингові журнали, які входять до різних наукометричних баз (Scopus, Web of Science тощо); розміщення статей у спеціальних / планових випусках міжнародних журналів (США, Пакистан, Індія та інші); організація участі в зарубіжних наукових конференціях із розміщенням матеріалів конференції в Scopus; робота зі службою Scopus Support. Ціна такої допомоги залежить від країни видання, імпаکت-фактора, SJR та інших факторів, починається від 450 доларів за публікацію. На сайті цієї організації представлений детальний цінник кожної послуги, яка ними надається [1].

Інша організація Vakbezproblem.ru бере на себе всю роботу з оформлення, рецензування та розміщення статей у різних наукових журналах. Надає такий список послуг: публікує статті в журналах ВАК (від 15 днів); публікує статті в зарубіжних журналах Scopus і Thomson Reuters (за 1–2 місяці); публікує статті за результатами міжнародних конференцій; публікує монографії (за 5–7 робочих днів); займається підвищенням індексу цитування авторів (РИНЦ) і індексу Хірша. Публікація однієї наукової розвідки загальним обсягом 5 сторінок коштуватиме 10 тисяч російських рублів [14].

Журнали з усіх галузей знань. Тобто журналів, в яких можуть бути опубліковані дослідження з будь-якого наукового напрямку. Наприклад, таким науковим журналом є «Молодий вчений», в якому можуть бути опубліковані дослідження з усіх 27 галузей науки [4]. Також у ньому можуть публікуватися результати дисертацій на здобуття наукових ступенів, адже він входить до декількох наукометричних міжнародних баз (РИНЦ, Index Copernicus тощо).

На нашу думку, поява таких спільних видань має свої позитивні та негативні сторони. Серед позитивних ми можемо виділити, по-перше, збільшення читацької аудиторії журналу, вона стає більш широкою, по-друге, це сприяє науковому пізнанню. Дослідники таким чином можуть випадково прочитати статтю, яка не стосується їхньої галузі, проте їх зацікавила та збагатила новими знаннями. По-третє, наукові розвідки в інших галузях можуть вплинути на власні дослідження, цьому може сприяти нова методологічна база, яку відкриває для себе читач, нові результати дослідження, які можуть кардинально змінити хід дослідження, його завдання тощо.

До недоліків таких журналів ми можемо віднести, по-перше, розпорошення уваги, коли науковець не зосереджується на конкретній галузі чи проблематиці, а читає усе підряд, тим самим розсіюючи свою увагу. По-друге, результати досліджень можуть бути загублені у потоці інформації, адже публікація у нефарховому журналі може спричинити те, що вона залишиться непоміченою у фарховому колі, що може негативно вплинути на дослідження проблеми та розвиток науки.

Спільні міжнародні видання. Також останнім часом у науковому просторі почали з'являтися спільні міжнародні видання. Найчастіше вони реєструються за кордоном та подаються як іноземні наукові журнали, хоча насправді майже уся редакція складається з українських учених, які

здійснюють редагування на території України. Наприклад, таким журналом можна назвати чеський науковий журнал «Modern Science – Moderní věda». Офіційне свідоцтво про реєстрацію було видано в Чехії, засновником цього журналу є Східноєвропейський центр фундаментальних досліджень, але реальним видавцем є Науково-дослідний інститут економічного розвитку [5].

Такий висновок ми можемо зробити після того, як нами було проаналізовано склад редакційної колегії цього видання, коли дев'ять із дванадцяти її працівників є українськими науковцями, а також двоє з трьох редакторів. Також проаналізувавши зміст першого випуску цього журналу [12], ми встановили, що жодна стаття не була опублікована чеською мовою, хоча видання заявляє, що друкує статті чеською, англійською та російською мовами. У той самий час 17 розвідок було опубліковано російською мовою та 4 – англійською. Дослідження авторського складу показало, що лише один автор (стаття написана в співавторстві, автор зазначений другим) є громадянином Чехії. Журнал є іноземним виданням, в якому можуть публікуватися здобувачі, проте оплата за публікацію вноситься на рахунок українського банку.

Так само за допомогою Науково-дослідного інституту можна опублікувати результати наукових досліджень в угорському науковому журналі «Polgári Szemle» [5], який також є іноземним виданням, в якому можуть оприлюднюватися результати дисертаційних досліджень.

Ці журнали так само є міжгалузевими, адже в «Modern Science – Moderní věda» можуть бути опубліковані результати досліджень з 28 різних наукових спеціальностей. У «Polgári Szemle» можуть оприлюднюватися розвідки з 14 різних наукових спеціальностей.

Ще одним прикладом ми можемо назвати польсько-український журнал «Nauki Społeczno-Humanistyczne». У цьому журналі публікуються результати досліджень із соціально-гуманітарних наук: філософії, психології, педагогіки, історії, права, політичних наук та соціальних комунікацій. Засновниками є польська фундація «Інновація» та Всеукраїнська асоціація політичних наук, видається журнал у Варшаві. У науковому журналі «Соціально-гуманітарні науки» можуть бути опубліковані статті польською, українською та англійською мовами. Ці публікації зараховуються авторам як публікації в зарубіжному фаховому виданні [12].

Проаналізувавши перший випуск журналу [13] щодо авторського складу та мови публікацій, ми з'ясували, що лише 2 розвідки були написані польськими науковцями, усі інші – українськими. Українською мовою було написано 8 з 12 наявних у випуску статей, польською – 2, англійською – 1, російською (хоча вона і не є мовою публікацій цього журналу) – 1.

Отже, такі видання є міжнародними лише за своєю реєстрацією, насправді вони були створені для того, щоб автори могли опублікувати результати наукових досліджень в іноземних журналах, адже це набагато простіший метод, ніж самостійний пошук будь-якого іншого іноземного видання. Також реальна вартість публікації в таких спільних міжнародних журналах значно нижча, ніж у повноцінному міжнародному виданні.

«Нечесні цитування». Задля підвищення рейтингу статей виникла нова тенденція «нечесних цитувань». Р. Хантеміров, аналізуючи РИНЦ, наводить приклади таких цитувань [7, с. 6]. На їхній основі нами були встановлені методи «нечесних цитувань»:

- Крос-цитування всередині журналу – автори певного журналу посилаються на інших науковців, які входять до його авторського складу;
- Міжжурнальне крос-цитування – дослідники посилаються на авторів, які не належать до авторського складу цього журналу, проте ці видання пов'язує спільне видавництво;
- Вигаданий список літератури – додаються посилання на роботи, які взагалі не цитувалися у цьому дослідженні;
- Вимоги до авторів – редакція вимагає додавати до списку літератури посилання на статті, які були раніше розміщені у цьому виданні або у виданнях-партнерах;
- Загальні фрази і цитування – автори у своїй статті обсягом в одну-дві сторінки після будь-якої загальної фрази роблять десятки посилань на журнали-партнери або науковців-партнерів.

Також до цього списку можна додати так звану «нарізку салями», або ж «нарізку піци», коли наукове дослідження ділиться на частини, які присвячені по факту одній проблемі, але були розділені для того, щоб збільшити кількість публікацій [8].

Висновки та перспективи дослідження. У сучасному науковому вимірі виникають тенденції, які реально перетворюють наукові дослідження у формальне явище. Ці реалії активно

використовують особи, які на підставі гострої необхідності наявності публікацій у журналах, що індексуються наукометричними базами, а також деколи об'єктивної неможливості опублікувати розвідки в закордонних виданнях, створюють спеціальні журнали або фірми, які допомагають опублікувати результати досліджень. Якщо появу видань з усіх галузей знань та спільних міжнародних видань ми можемо частково визнати як позитивне явище, адже вони фактично сприяють розвитку науки, міжнародній співпраці та поглибленню знань у різних сферах, то «псевдоіндексовані журнали», платне розміщення матеріалів за допомогою фірм, а також «хижацькі видавництва» є показником порушення наукової етики публікації.

Так само можемо охарактеризувати методи «нечесних цитувань» – такі методи не дозволяють реально оцінити рівень впливовості певної розвідки, її цінності. Ми можемо говорити про проблемність цього явища.

Вважаємо, що слід проаналізувати наукові розвідки для виявлення в них методів «нечесних цитувань», що дозволило б виявити авторів, які використовують такі методи. Перспективу дослідження ми також вбачаємо у розробці методів протидії цим явищам, які згодом зможуть використовувати редакції наукових журналів для недопущення у своїх публікаціях таких посилань.

Література

1. АНО Издательский дом «Научное обозрение» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://russian-science.info/kommercheskie-uslugi/konsultacionnye-uslugi-po-publikacii-nauchnyx-statej-v-zhurnalax-scopus>.
2. Добрийвечір В. О. Сучасні тенденції у науковій комунікації / В. О. Добрийвечір // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». – 2013. – № 3. – С. 18–23.
3. Мриглод І. М. Вітчизняна наукова періодика: загальний аналіз, тенденції та проблеми / І. М. Мриглод, О. І. Мриглод // Наука України у світовому інформаційному просторі. – Вип. 8. – К. : Академперіодика, 2013. – С. 37–53.
4. Науковий журнал «Молодий вчений» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/ua/about/>.
5. Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sried.in.ua/modern-science.html>.
6. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора та кандидата наук [Електронний ресурс] : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 17 жовтня 2012 р. Вип. 1112. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1851-12>.
7. Хантемиров Р. РИИЦ: от примитивного мошенничества до растления малолетних / Р. Хантемиров // Троицкий Вариант. – 2014. — Вып. 163. – С. 6.
8. Ясиновская Е. Журналы-хищники в публикационной пене [Электронный ресурс] / Е. Ясиновская // Наука и технологии России. – 2015. – Режим доступа : http://strf.ru/material.aspx?CatalogId=354&d_no=95770#.VxXhb9SLTMu.
9. Beall J. Criteria for Determining Predatory Open-Access Publishers [Electronic resource] / J. Beall. – 2015. – Mode of access : World Wide Web scholarlyoa.files.wordpress.com/2015/01/criteria-2015.pdf.
10. Dyas E. Titles indexed in Scopus: Check before you publish [Electronic resource] / E. Dyas // Scopus. – 2014. – Mode of access : World Wide Web blog.scopus.com/posts/titles-indexed-in-scopus-check-before-you-publish.
11. Moderní věda / vedoucí redaktor S. Zakharin ; Nemos. – Praha, 2014. – № 1. – 184 p.
12. Nauki Społeczno-Humanistyczne : polsko-ukraińskie czasopismo naukowe [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://sp-sciences.io.ua/>.
13. Social and Human Sciences : Polish-Ukrainian scientific journal / redactor naczelny W. Pomykalo ; Fundacja Innowacja. – Warszawa, 2014. – № 1. – 146 p.
14. VakBezProblem [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.vakbezproblem.ru/>.

References

1. АНО Издателски дом «Научное обозрение» [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupa : <http://russian-science.info/kommercheskie-uslugi/konsultacionnye-uslugi-po-publikacii-nauchnyx-statej-v-zhurnalax-scopus>.
2. Dobryivechir V. O. Suchasni tendentsii u naukovii komunikatsii / V. O. Dobryivechir // Uchenye zapiski Tavricheskogo natsionalnogo universiteta im. V. I. Vernadskogo. Seriya «Filologiya. Sotsialnye kommunikatsii». – 2013. – № 3. – S. 18–23.
3. Mryhlod I. M. Vitchyzniana naukova periodyka: zahalnyi analiz, tendentsii ta problemy / I. M. Mryhlod, O. I. Mryhlod // Nauka Ukrainy u svitovomu informatsiinomu prostori. – Vyp. 8. – K. : Akademperiodyka, 2013. – S. 37–53.

4. Naukovyi zhurnal «Molodyi vchenyi» [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://molodyvcheny.in.ua/ua/about/>.
5. Naukovo-doslidnyi instytut sotsialno-ekonomichnoho rozvytku [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://sried.in.ua/modern-science.html>.
6. Pro opublikuvannia rezultativ dysertatsii na zdobuttia naukovykh stupeniv doktora ta kandydata nauk [Elektronnyy resurs] : nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy 17 zhovtnia 2012 r. Vyp. 1112. – Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1851-12>.
7. Khantemirov R. RINTs: ot primitivnogo moshennichestva do rastleniya maloletnikh / R. Khantemirov // Troitskiy Variant. – 2014. — Vyp. 163. – S. 6.
8. Yasinovskaya Ye. Zhurnaly-khishchniki v publikatsionnoy pene [Elektronnyy resurs] / Ye. Yasinovskaya // Nauka i tekhnologii Rossii. – 2015. – Rezhim dostupa : http://strf.ru/material.aspx?CatalogId=354&d_no=95770#.VxXhb9SLTMu.
9. Beall J. Criteria for Determining Predatory Open-Access Publishers [Electronic resource] / J. Beall. – 2015. – Mode of access : World Wide Web scholarlyoa.files.wordpress.com/2015/01/criteria-2015.pdf.
10. Dyas E. Titles indexed in Scopus: Check before you publish [Electronic resource] / E. Dyas // Scopus. – 2014. – Mode of access : World Wide Web blog.scopus.com/posts/titles-indexed-in-scopus-check-before-you-publish.
11. Moderní věda / vedoucí redaktor S. Zakharin ; Nemerov. – Praha, 2014. – № 1. – 184 p.
12. Nauki Społeczno-Humanistyczne : polsko-ukraińskie czasopismo naukowe [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://sp-sciences.io.ua/>.
13. Social and Human Sciences : Polish-Ukrainian scientific journal / redactor naczelny W. Pomykalo ; Fundacja Innowacja. – Warszawa, 2014. – № 1. – 146 p.
14. VakBezProblem [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupa : <http://www.vakbezproblem.ru/>.

Недзведская Ю. Современные тенденции развития научного журнала. В статье рассмотрены основные процессы, которые происходят в научной коммуникации на современном этапе. Исследованы и описаны тенденции, возникшие в связи с обязательным наличием публикаций в международных журналах, которые индексируются наукометрическими базами. Дано определение понятиям «псевдоиндексированные журналы», «хищнические издательства», описаны методы их определения. Проанализирован метод платного размещения научных статей в журналах с помощью определенных фирм, приведены примеры таких фирм. Рассмотрены журналы со всех отраслей знаний. Проанализирован состав редакционной коллегии, авторский состав и язык публикаций международных совместных изданий для определения их фактической цели создания. Сформулированы предположения о характере и степени влияния выявленных тенденций на научный журнал как составляющую научной коммуникации. Выделены методы «нечестных цитирований» как тенденцию презентации научного знания в современных научных журналах, которые позволяют увеличить рейтинг статей.

Ключевые слова: научный журнал, «хищническое издательство», псевдоиндексированные журналы, общие международные издание, нечестные цитирование.

Nedzvedska Yu. The Contemporary Tendencies Scientific Journals. The key processes that occur in the scientific communication on the modern stage are considered in the article. The tendencies that arose up in connection with the obligatory presence of publications in international journals, which are indexed by scientometrics, are investigated and described. The concepts as «pseudoindex journals» and «predatory publishing houses» are defined; the methods of their determination are described. The method of the requiring payment placing of the scientific articles in journals by means of certain companies is analyzed; the examples of such companies are made. The magazines from all areas of knowledge are examined. The composition of editorial college, the authorial composition and the language of publications of joint international editions for the determination of their actual aim of creation are analyzed. The suppositions in relation to the nature and the degree of influence of the settled tendencies on a scientific journal as a constituent of scientific communication are formed. The methods of «incorrect citations» as a tendency to the presentation of the scientific knowledge in modern scientific journals that allow increasing rating of the articles are distinguished.

Keywords: scientific journal, «predatory publishing», pseudoindexed journal, joint international journals, incorrect citations.

Адреса для листування: yulia_ned@ukr.net.

Стаття надійшла до редакції 24.05.2016.